THE FIRST INTERNATIONAL CONGRESS ON HEALTH SERVICES TRANSFORMATION

اولین کنگره بین‌المللی تحول خدمات سلامت

۲۷ و ۲۸ مهر ماه

ISC 05251-58426 Scopus CIVILICA

Code: 1684

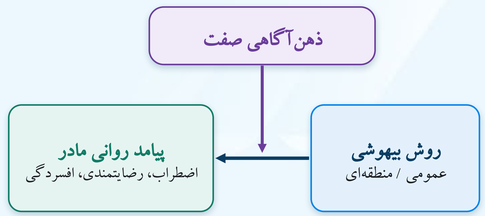
روش‌های بیهوشی و بی‌حسی در سزارین، پیامدهای روان‌شناختی مادر و نقش احتمالی ذهن‌آگاهی صفت: مرور روایتی

ارائه‌دهنده
محمدمهدی صادقی

محمدمهدی صادقی[۱]، مریم بهرامی هیدجی[۲*]

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
* نویسنده مسئول: maryam.bahrami.hidaji.2026@iau.ac.ir

چکیده تصویری: مدل پیشنهادی برای آزمون در پژوهش‌های آینده‌نگر

مقدمه

- سزارین از شایع‌ترین جراحی‌های بزرگ است. در ایران، نرخ سزارین در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ برابر ۵۱٫۶ درصد بود.
- بیهوشی عمومی و بی‌حسی منطقه‌ای از نظر هوشیاری مادر هنگام تولد متفاوت‌اند. در بی‌حسی منطقه‌ای مادر لحظه تولد را می‌بیند و می‌شنود.
- اضطراب پیش از عمل شایع است. در فراتحلیلی بر ۲۸ مطالعه و ۱۴٬۶۵۲ بیمار جراحی، شیوع آن حدود ۴۸ درصد برآورد شد.
- **هدف:** مرور شواهد درباره رابطه روش بیهوشی سزارین با اضطراب، رضایتمندی و پیامدهای روان‌پزشکی پس از زایمان، و نقش احتمالی ذهن‌آگاهی صفت در این رابطه.

روش‌ها

- **نوع مطالعه:** مرور روایتی
- **پایگاه‌ها:** PubMed، Scopus، Google Scholar، SID و Magiran
- **بازه جست‌وجو:** اسفند ۱۴۰۴ تا مهر ۱۴۰۵
- **معیار ورود:** مقایسه دو روش از نظر پیامد روان‌شناختی یا روان‌پزشکی مادر، یا بررسی ذهن‌آگاهی در بارداری و دوره پیرامون عمل

۳۱ منبع واردشده

- **۱۳** مقایسه دو روش — ۱۰ پژوهش، ۳ مرور
- **۷** ذهن‌آگاهی — ۵ پژوهش، ۲ مرور
- **۱۱** زمینه و چارچوب نظری

یافته‌ها

اضطراب

شواهد ناهمسو

برخی مطالعات تفاوتی میان دو روش نیافتند. در مطالعه‌ای که مادران روش را خود انتخاب کرده بودند، اضطراب پیش از عمل در انتخاب‌کنندگان بی‌حسی نخاعی بالاتر بود. مرور کاکرین [۱] پیامدی درباره اضطراب مادر گزارش نکرد.

رضایتمندی

اغلب بالاتر در بی‌حسی نخاعی

سه مطالعه رضایت بالاتری را در بی‌حسی نخاعی گزارش کردند، اما برخی مطالعات تفاوتی نیافتند. هر سه مطالعه رضایت از بیهوشی را سنجیده بودند، نه رضایتمندی از تجربه زایمان را.

ذهن‌آگاهی صفت

تنها یک مطالعه

در ۴۸۶ زن، زایمان غیرخودبه‌خودی فقط در زنانی با ادراک منفی‌تر از زایمان همراه بود که در مؤلفه‌های عمل همراه با آگاهی و عدم قضاوت نمره پایین یا متوسط داشتند [۲]. این مطالعه روش بیهوشی را نسنجیده بود.

افسردگی پس از زایمان

در بیشتر شواهد جمعیتی، بیهوشی عمومی با خطر بالاتر افسردگی پس از زایمان همراه بود، اما دو مطالعه ۲۰۲۶ تفاوت معناداری نیافتند. این شواهد مشاهده‌ای است و رابطه علّی را نشان نمی‌دهد.

مطالعه	طرح و نمونه	یافته اصلی (فاصله اطمینان ۹۵ درصد در پرانتز)
گولیلمینوتی و لی، ۲۰۲۰	کوهورت گذشته‌نگر؛ ۴۲۸٬۲۰۴ سزارین	نسبت شانس تعدیل‌شده افسردگی شدید نیازمند بستری ۱٫۵۴ (۱٫۲۱ تا ۱٫۹۵) برای بیهوشی عمومی
شیه و همکاران، ۲۰۲۶ [۳]	فراتحلیل؛ ۷ مطالعه، ۱٬۴۸۲٬۳۵۵ بیمار	نسبت شانس ۱٫۶۴ (۱٫۲۳ تا ۲٫۱۹) برای بیهوشی عمومی
اوه و سونگ، ۲۰۲۶	کوهورت ملی کره جنوبی؛ ۸۹۰٬۸۰۱ مادر	نسبت مخاطره ۰٫۸۸ (۰٫۸۵ تا ۰٫۹۱) برای بی‌حسی نوراگزیال؛ تفاوت مطلق خطر ۰٫۲۸ واحد درصد
لی و همکاران، ۲۰۲۶	کوهورت ملی کره جنوبی؛ ۱۱۵٬۹۵۲ زن	نسبت شانس ۱٫۰۸ (۰٫۹۶ تا ۱٫۲۱) برای بیهوشی عمومی؛ معنادار نبود
ازبارگا و همکاران، ۲۰۲۶	مقطعی تک‌مرکزی؛ ۳۶۶ زن	در پیوند مادر و نوزاد، خطر افسردگی و اضطراب زودهنگام تفاوت معناداری نبود

نتیجه‌گیری

- روش بیهوشی به‌تنهایی پیامد روانی مادر را تبیین نمی‌کند.
- در بیشتر شواهد، بیهوشی عمومی با خطر بالاتر افسردگی پس از زایمان همراه بود، اما این رابطه مشاهده‌ای است و همه مطالعات آن را تأیید نکرده‌اند.
- انتخاب روش بیهوشی باید بر پایه اندیکاسیون بالینی باشد. آموزش پیش از عمل و مداخلات ذهن‌آگاهی را می‌توان برای مادران هر دو روش بررسی کرد.
- آزمون نقش تعدیل‌کننده ذهن‌آگاهی صفت در مطالعات آینده‌نگر پیشنهاد می‌شود.

منابع کلیدی

1. Afolabi BB, Lesi FEA. Regional versus general anaesthesia for caesarean section. Cochrane Database Syst Rev. 2012; (10):CD004350.

2. Hulsbosch LP, Boekhorst MGBM, Potharst ES, Pop VJM, Nyklíček I. Trait mindfulness during pregnancy and perception of childbirth. Arch Womens Ment Health. 2021;24(2):281-92.

3. Xie SC, Liu CH, Hung YT. Association between postpartum depression and anaesthesia methods in women undergoing caesarean section: a systematic review and meta-analysis. Eur J Anaesthesiol. 2026;43(1):66-73.

فهرست کامل منابع در متن مقاله آمده است.

DOR: 20.1001.2.0525158426.1404.1.1.635.5